

Ryšų reguliavimo tarnybaiMortos g. 14,
LT-03219 Vilnius

2020-04-27 Nr. SD - 31922

DĖL SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO VIEŠUOSIUOSE JUDRIOJO TELEFONO RYŠIO TINKLUOSE AUKŠČIAUSIOS KAINŲ RIBOS

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba (toliau – **Tarnyba**) viešajai konsultacijai paskelbė Balso skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose rinkos tyrimo ataskaitą (toliau – **Rinkos tyrimo ataskaita**), taip pat, įsakymų projektus, kuriais siūloma užtikrinti, kad balso skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo Lietuvos judriojo ryšio operatorių viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose paslaugų kaina, apskaičiuota atsižvelgiant į Europos Sąjungos valstybių narių pagal Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo reikalavimus apskaičiuotą „grynųjų“ BU-LRIC (angl. *Bottom-Up Long Run Incremental Cost*) sąnaudų vidurkį, nebūtų didesnė nei 0,76 Eur ct/min. (be PVM) nuo 2020 m. liepos 1 d., t.y. UAB „Tele2“ bei kitiems judriojo ryšio operatoriams nuo 2020 m. liepos 1 d. skambučių užbaigimo kainos viršutinė riba mažinama net 20 procentų lyginant su prieš tai galiojusia.

Mūsų vertinimu, toks Tarnybos sprendimas yra skubotas bei nepalankaus Lietuvos judriojo ryšio operatoriams, lyginant juos su kitų, ypač didžiųjų, šalių operatoriais.

Atkreipiame dėmesį į tai, kad apskaičiuojant vidurkį remtis visų valstybių, įgyvendinusių BU-LRIC sąnaudų apskaitos modelį pagal Rekomendaciją, duomenimis, yra matematiškai tikslu, tačiau faktiškai, dėl netolygaus srautų pasiskirstymo tarp šalių bei nevienodo srauto į visas šalis, Lietuvos judriojo ryšio operatoriai, kuriems bus nustatytas šis kainų kontrolės įpareigojimas, atsidurs prastesnėje padėtyje bei patirs ganėtinai nemažus nuostolius.

Remiantis 2020 m. kovo mėn. UAB „Tele2“ duomenimis, net 62 proc. UAB „Tele2“ srauto, kuriam taikomos skambučių užbaigimo kainos, yra sugeneruojami į 8 šalis, kuriose vidutinė aritmetinė skambučių užbaigimo kaina yra 1,01 Eur ct/min (Vokietija, Prancūzija, Lenkija, Latvija, Belgija, Čekija, Austrija, Italija), t.y. 25% proc. didesnė skambučių užbaigimo kaina nei Lietuvoje būtų taikoma.

Taigi, esant dideliame skambučių sraute į minėtas bei į kitas šalis, kuriose taikomos didesnės skambučių užbaigimo kainos, Lietuvos operatoriai netiesiogiai subsidijuoja šias šalis bei jų operatorius, sumokėdami jiems žymiai didesnius mokesčius už skambučių užbaigimo paslaugas, nei, esant atitinkamam skambučių srautui iš šių valstybių, gauna atitinkamų mokesčių už skambučių užbaigimo paslaugas iš šių valstybių operatorių. Taigi, sparčiai mažėjant skambučių užbaigimo kainoms, Lietuva tampa nekonkurencinga kitų šalių atžvilgiu.

Taip pat, skambučių užbaigimo kainų sumažinimas nuo 2020 m. liepos 1 d. nustatant 20 proc. mažesnę skambučių užbaigimo kainos aukščiausią ribą, ženkliai įtakos operatorių finansinius rezultatus, dėl ko operatoriai turės iš naujo vertinti savo veiklos strategijas bei investicijas į telekomunikacijų tinklo plėtrą 2021 ir vėlesniais metais, ypač vertinant tai, kad dėl paskelbto karantino operatoriai jau šiai dienai nepasiekia finansinių tikslų bei yra priversti maksimaliai taupyti lėšas bei mažinti sąnaudas.

Atsižvelgiant į tai kas išdėstyta, Tarnybai, siekiant įgyvendinti jai Elektroninių ryšių įstatymo 8 str. 2 d. numatytus uždavinius, tarp jų, „*užtikrinti sąlygas, reikalingas veiksmingai konkurencijai elektroninių ryšių<...>rinkose, taip pat užtikrinti, kad nebūtų diskriminuojami ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklus ir (arba) elektroninių ryšių paslaugas<...>*“ bei atsižvelgiant į:

- šiai dienai nepakankamai konkurencingą Lietuvos operatorių padėtį lyginant su kitų pagrindinių šalių operatoriais;
- į susidariusią nepalankią ekonominę situaciją dėl Lietuvoje paskelbto karantino (dėl COVID-19);
- itin agresyvią ir veiksmingą konkurenciją judriojo ryšio sektoriuje (ko pasekoje, skambučių inicijavimo kainos Lietuvoje yra vienos mažiausių Europos Sąjungoje, o rinkos tyrimo vienas iš tikslų – įvertinti, ar konkurencija rinkoje yra veiksminga ir, jei konkurencija nėra veiksminga, imtis tinkamų priemonių sudaryti sąlygas vystytis konkurencijai jose);
- tai, kad Elektroninių ryšių sektorius, be kitų principų, yra grindžiamas mažiausio būtino reguliavimo principu (Elektroninių ryšių įstatymo 2 str.1 d.), kas, be kita ko, reiškia, jog reguliavimas turi apsaugoti vartotojų ir kitų paslaugų gavėjų interesus, bet neturi apriboti paslaugų teikėjų ir kitų rinkos dalyvių veiklos labiau nei tai būtina šiems tikslams pasiekti, t.y., valstybės elektroninių ryšių reglamentavimas turi būti minimalus, iš anksto numatytas, proporcingas, adekvatus siekiamiems tikslams bei neribojantis paslaugų teikėjų veiklos nesant būtinybės;

Tarnybai siūlome atidėti skambučio užbaigimo kainų korekcijas bei prie šio klausimo sugrįžti 2021 metų sausio mėnesį, kuomet, tikėtina, bus aiški COVID-19 įtaka Lietuvos ekonomikai bei atitinkamai judriojo ryšio operatoriams ir jas mažinant palaiapsniui, keliais etapais.

Mūsų nuomone, proporcingas skambučių užbaigimo kainų mažinimas palaiapsniui, būtų optimaliausia priemonė, atitinkanti vartotojų ir kitų paslaugų gavėjų interesus, bet tuo pačiu neribojanti paslaugų teikėjų ir kitų rinkos dalyvių veiklos labiau nei tai būtina šiems tikslams pasiekti, kas atitinkamai sąlygotų užsienio investuotojų požiūrį į Lietuvos rinką kaip į labiau prognozuojamą, stabilią bei patrauklią užsienio investicijoms.

Tikimės, kad įvertinsite mūsų išsakytus argumentus. Be to, atsižvelgdami į svarstomo projektų svarbą, siūlome Tarnybai organizuoti susitikimą su visais suinteresuotais asmenimis, tikslu aptarti visų operatorių pateiktus pasiūlymus.

Pagarbiai

UAB „Tele2“ strategijos ir plėtros direktorius

Tadas Bukauskas